

Eugen SIMION

Teatrul lui Blaga (II)

Abstract

Cele zece piese scrise de Lucian Blaga nu au avut succesul pe care l-au avut poemele și eseurile filosofice. George Călinescu se îndoiește că ele pot fi reprezentate pe o scenă pentru că, justifică el, publicul nu poate fi interesat de intriga ideologică. În schimb, Damian Silvestru, alias Ion Negoitescu, e de părere că în teatrul lui Blaga „S-au turnat toate virtuțile creatoare ale poetului și ale filosofului”. Importanța pieselor lui Blaga este acela de a construi un alt tip de personaj în teatrul românesc și anume personajul demonic, cu puteri oculte și instincte sălbatice.

Cuvinte-cheie: piese, Lucian Blaga, poeme, eseuri, intriga ideologică, personaj

The ten plays written by Lucian Blaga didn't have the success of the poems or the philosophical essays. George Calinescu doubts about the possibility of representing them on stage, because, he says, the public is not interested by the ideological plot. Otherwise, Damian Silvestru, alias Ion Negoitescu, thinks that in the theatre written by Blaga have been melted all the creative virtues of the poet and philosopher". The importance of the plays written by Blaga is the one that he has created an other type of character in the Romanian Theatre, the demonic character, with magic powers and wild instincts.

Key-words: plays, Lucian Blaga, poems, essays, ideological plot, character

Mihai CIMPOI

Eminescu văzut de marii pictori ai lumii

Abstract

Lui Nicolae Ioniță îi aparține ideea inspirată de a ne arăta un Eminescu insolit, în viziunea unor mari pictori ai lumii, de pe diferite continente, din țări și zone culturale care nu seamănă deloc cu altele. Chipul lui Eminescu este „citit” de fiecare în funcție de naționalitatea desenatorilor și de modul lor de a gândi și a simți. Astfel, Nicolae Ioniță ne oferă o carte unică în literatura noastră.

Cuvinte-cheie: Nicolae Ioniță, Eminescu, insolit, pictori, carte unică

The brilliant idea of showing us an unusual Eminescu, in the vision of the greatest painters of the World, from different countrys and cultural areas that are not alike. Eminescu's face is „read” by everyone

depending of the nationality of the painters and the way they are thinking and feeling. So, Nicolae Ionita is offering us an unique book in our literature.

Key-words: Nicolae Ionita, Eminescu, unusual, painters, unique book

Ion CĂLUGĂRU

Jurnal (IV)

Abstract

Cele 46 de caiete-jurnal împreună cu toate volumele antume ale lui Ion Călugăru i-au fost date doamnei Cornelia Ștefănescu de graficiana Titina Căpitănescu-Călugăru, soția scriitorului, cu puțin timp înainte de a se stinge. Le însoțea cu rugămintea de a găsi o cale de a fi publicate, evitându-se astfel uitarea numelui soțului său. Cu seriozitatea binecunoscută a întocmirii unei ediții critice, doamna Cornelia Ștefănescu a început publicarea operei lui Ion Călugăru cu volumul de povestiri "Caii lui Cibicioc". Dar, ulterior, vremurile i-au împiedicat-o pe doamna Cornelia Ștefănescu să-și ducă la capăt proiectele, editorii nemaifiind interesați de cărțile necomerciale. Despre Ion Călugăru s-a scris puțin în ultima perioadă. Publicul tânăr este la curent cu un singur titlu din opera acestuia – "Copilăria unui netrebnic". Celelalte cărți sunt aproape uitate, însă este posibil ca jurnalul dăruit mie cu multă încredere și generozitate de doamna Cornelia Ștefănescu, în scopul de a-l publica, ar putea capta atenția celor interesați să reconstituie o perioadă de aproape trei decenii (1928-1956). Ion Călugăru ținuse jurnal încă din 1928. O parte din caietele originale s-au pierdut, altele se află la Arhivele Naționale. Caietul pe care îl prezentăm aici, începe pe 31 mai 1949. De abia la 1 septembrie 1943 Călugăru s-a hotărât să țină un jurnal zilnic și, de aceea, a revenit asupra notațiilor făcute anterior cu scopul de a realiza un jurnal complet, probabil cu intenția de a-l publica, de a-și pune ordine în idei, în gânduri. Primele notații asupra cărora intervine sunt din 1936. Relațiile scriitorului cu cei din jur par influențate de schimbările din viața politică, dar și de boala care evoluează treptat și care-l va determina să se izoleze sau să intre în conflict cu diverse persoane. În jurnal sunt notate impresii cu privire la viața cotidiană de familie, la încercările de a-și găsi locul în diferite redacții sau de a se impune pe piața editorială, la diferite compromisuri pe care trebuie să le facă din dorința de a se afla pe una din baricade fără să mai simtă că societatea își pierde cursul normalității. Nu lipsesc din jurnal proiectele literare. În 1937 își propunea un program care i-ar fi putut asigura o prezență constantă în viața literară, însă Ion Călugăru este marcat de frustrări. Unele dintre acestea au apărut în primii ani de viață: era mezinul familiei și nu a fost luat în serios nici mai târziu când s-a simțit marginalizat. Poate acesta ar fi unul dintre motivele care l-au determinat să se orienteze spre ideologia de stânga, care pătrunde în preocupările literare ale scriitorului, astfel încât ajunge să facă documentări ample la Hunedoara pentru a scrie "Oțel și pâine". Jurnalul lui Ion Călugăru poate fi o surpriză pentru cititorul pasionat de acest tip de lectură, care are posibilitatea de a descoperi schimbările care au loc de-a lungul timpului și modul în care ele influențează destinul uman. [Gabriela GÎRMACEA*]

Cuvinte-cheie: Ion Călugăru, jurnal, creație, biografie, literatură

The 46 notebooks that served as his diary, with all the books which appeared during Ion Calugaru's life, were given to Mrs. Cornelia Stefanescu from Titina Capitanescu-Calugaru, a talented graphic artist and also the writer's wife, shortly before her death. She asked for the documents to be published so that her husband's name won't be forgotten. Determined to publish his complete works, Cornelia Stefanescu began publishing Ion Calugaru's work with "Caii lui Cibicioc", a volume of novellas. However the times in which she lived hindered her from reaching her goals. The publishers were no longer interested in authors like Mihail Sebastian and Ion Calugaru. Little had been written about the latter author and the younger audience can only remember one of his works, "Copilaria unui netrebnic." The other books are forgotten, but the diary which has been given to me with so much generosity will be interesting to those who are trying to reconstitute the period between 1928-1956. The first notebook begins on the 31st of May 1949. Ion Calugaru had kept a diary since 1928. Some of the original notebooks are lost, others are at the National Archives. From the 1st of September 1943 he decides to write in his diary daily and edited some of his previous entries in order to have a complete diary, most likely with the intention of publishing it and of organizing his thoughts. The first entries he edits are from 1936. His relationships are influenced by various changes in the political life of the time, but also from an illness which slowly develops, determining him to go into conflict with various persons and isolate himself. In the diary there are also various thoughts on his daily life, his attempts to seek employment at various newspapers and to impose himself in the editorial world, as well as various compromises he has to make in order to gain a better position in society. His literary projects are also mentioned in the diary. In 1937 he had set out a new program which would have ensured his presence in the literary life of the time, but Ion Calugaru is haunted by various frustrations. Some of these appeared in the first years of his life: he was the youngest of the family and he had never been taken seriously back then, as well as when he was older, which made him feel like an outcast. Perhaps this is one of the reasons which determined him to preoccupy himself with various political parties, which affected his literary works; he did ample research in Hunedoara in order to write "Otel si paine." Ion Calugaru's diary can be a real surprise to those who are interested in this type of literature which has the possibility to uncover the changes that took place in time and the manner in which they can influence a person's life.

Key-words: Ion Călugăru, diary, creating, biography, literature

Eugen SIMION

Mihai Cimpoi '70

Abstract

Mihai Cimpoi are, în imaginația autorului, figura și comportamentul unui răzeș din timpul lui Ștefan cel Mare. Autorul crede că Mihai Cimpoi nu este un om de vorbe și ce promite face. A scris mult despre Eminescu, mai ales ca poet al ființei. Acum vrea să publice un Dicționar Enciclopedic Eminescu, pornind de la biografia poetului și ajungând la mitul Eminescu. Eminescu este, pentru cei care gândesc ca el, nu numai un mare poet, dar și un stâlp de rezistență al spiritualității naționale.

Cuvinte-cheie: Mihai Cimpoi, imaginație, răzeș, biografie, mit, mare poet

Mihai Cimpoi has, in the imagination of the Author, the face and habits of an peasant form the times of Steven the Great. The Author beliefs that Mihai Cimpoi is not a man of words, and what he promises he really does. Ha has written a lot about Eminescu, especially as the poet of being. Now he wants to publish the Eminescu's Encyclopedic Dictionary, starting from the biography of the poet and finishing with the Myth of Eminescu. Eminescu is, for the people who think like him, not only a great poet, but one of the poles of the national spirituality.

Key-words: Mihai Cimpoi, imagination, peasant, biography, myth, great poet

Ion HADÂRCĂ

Întâistătorul Mihai Cimpoi sau omul deplin al culturii românești din Basarabia

Abstract

Discursul ce urmează reprezintă un elogiu cald adresat întregii activități de istoric, critic literar și reputat eminescolog a d-lui academician Mihai Cimpoi, ținut la Primul Congres al eminescologilor, de la Chișinău, pe data 3 septembrie 2012. Opera sa este prezentată detaliat și i se relevă valoarea și importanța în contextul culturii românești, dar sunt accentuate și conexiunile lucrărilor lui M. Cimpoi cu cele mai noi concepte ale criticii și filosofiei de peste hotare.

Cuvinte-cheie: academicianul român Mihai Cimpoi, primul congres al eminescologilor, Mihai Eminescu, cultura română, critica și literatura română

The following speech represents a grateful and warm homage, addressed to whole activity of the historian and literay critic, a great specialist in eminescology, the academician Mihai Cimpoi. It was hold to the First Congress of the specialists in eminescology, on september 3, 2012, at Chișinău. His work is presented by detail and this speech point out the value and the significance of this work in the context of Romanian culture. In the same time, there are underlined the connexions of M. Cimpoi's works with the newer concepts of the international philosophy and critique.

Key-words: Romanian academician Mihai Cimpoi, the First Congress of the specialists in eminescology, Mihai Eminescu, Romanian culture, Romanian critique and literature

Tudor NEDELCEA

Mihai Cimpoi sau vasta panoramă a literaturii basarabene

Abstract

Fenomenul basarabean are similitudini istorice, ideologice și de mentalitate cu teritoriul românesc de peste Carpați. În Transilvania, străvechi pământ românesc, aflat multă vreme sub stăpânirea unui imperiu, mișcarea de eliberare națională a fost precedată de o mișcare cultural-literară. În zbaterea lor istorică, Basarabia și Transilvania au multe puncte comune. Ambele au fost supuse și maltratate de câte un imperiu. Singura deosebire este că Transilvania s-a unit deja cu Țara, în timp ce Basarabia este foarte aproape de a încheia acest ciclu istoric.

Cuvinte-cheie: Fenomen, similitudini, pământ românesc, mișcare cultural-literară, Imperiu

The bassarabian Phenomenon has historical similitude, ideological and of mentality with the Romanian territory over the Carpathian Mountains. In Transylvania, old Romanian land, who has been a long time under the rule of an Empire, the movement of National liberation has been preceded by an cultural-literary movement. In their historic struggle, Basarabia and Transylvania have many common points. Both have been under the oppression of an Empire. The only difference is that Transylvania has already united with the County, and Basarabia is very close to that goal.

Key-words: Phenomenon, similitude, cultural-literary movement, Empire

George SÂRBU

Particularități ale prozei basarabene din a doua jumătate a secolului al XX-lea

Abstract

Acest articol este o prezentare a evoluției prozei din Republica Moldova, din a doua jumătate a secolului XX. Născuți în intervalul 1924-1950, autorii sunt membri ai generației care, trecând peste obstacolul realismului socialist și peste stalinismul cultural, au dobândit, în timp, conștiința de sine a unor creatori de idealuri naționale. Însăși viața și opera autorilor Ion Druță, Nicolai Costenco, Vasile Vasilache, Vladimir Beșleagă, Serafim Saka, Lidia Istrati, Larisa Turea, Nicolae Dabija ș.a. reprezintă etape de clarificare ale societății și culturii din perioada amintită.

Cuvinte-cheie: cheie: proletcultism, ideologie, literatură, conștiință, naționalitate

This article is an overview regarding the development of prose in Republic of Moldova, in the second half of the twentieth century. Born between 1924 and 1950, the authors are members of the generation which, passing over the obstacle of socialist realism and over the cultural Stalinism, gradually acquired the self-consciousness of national ideals creators. The life and work of authors as Ion Druță, Nicolai Costenco, Vasile Vasilache Vladimir Beșleagă, Serafim Saka, Lidia Istrati, Larisa Turea, Nicolae Dabija and others represent themselves steps of clarification of the society and culture in that period.

Key-words: proletcultism, ideology, literature, conscience, nationality

Caius Traian DRAGOMIR

“Au mers după nimicuri”

Abstract

Articolul propune o meditație în termeni teologici, filozofici, culturali, științifici, economici, politici pornind de la versetul biblic “au mers după nimicuri și au ajuns ei înșiși de nimic” (Ieremia 2,5). Pornind de la sfera religiosului, autorul sondează modurile în care omul se poate îndrepta, pe toate planurile existenței, spre nimic. Glose filozofice la problema credinței în Antichitate, punctarea transformării perspectivei în Renaștere și structurarea pe trei perioade a evoluției științelor dau coerență demonstrației și conduc la concluzia articolului: cea mai gravă dintre primejdiile ce amenință omul o reprezintă deriva cunoașterii.

Cuvinte-cheie: teologie, filozofie, știință

The article throws out a meditation upon: “they kept walking after the vain idol and becoming vain themselves” (Jeremiah 2,5). This Bible line is followed in terms of theological, philosophical, cultural, scientific, economical and political analysis. Starting from the religious area, the author feels out the ways man can drive to nowhere on his existence’s domains. Philosophical glosses on the subject of belief in Antiquity, the idea of the perspective’s transformation in Renaissance and the structuring of the sciences’ evolution on three periods give coherence to the demonstration and leads to the conclusion of the article: the most serious danger that threatens mankind is the leeway of knowledge.

Key-words: theology, philosophy, science

Oana Anca SAFTA

Un Don Quijote principial, cu vocația sacrificiului

Abstract

Putem găsi multe alternanțe de structură și de intenție evidențiate și de critica literară atunci când s-a încercat definirea Memoriilor mandarinului valah. Încercările de a pune o etichetă au reliefat o diversitate care ar permite catalogarea scrierii drept roman confesional, roman carceral, roman de moravuri, cu multiple influențe dinspre jurnalul intim și memorialistica propriu-zisă. De altfel, datarea tipică jurnalului intim este doar o strategie organizatorică, căci digresiunile temporale sunt practicate cu regularitate de diarist.

Cuvinte-cheie: Petre Pandrea, Memoriile mandarinului valah, romanul carceral, romanul confesiv, jurnalul intim

We can find, inside the "Diary of a wallachian mandarin", many structural and intentional alternations which are emphasized by the literary critique when it is trying to define this work. In fact, it is so difficult to characterize this writing, because it can be considered as an intimate diary, a confession novel, a novel of manners, a memorial writing and, last but not least, a carceral novel. Even though we have dates so typically for a diary, that is only a strategy, because the digressions (these outgoings of the chronology) are often practiced by our diarist.

Key-words: Petre Pandrea, Diary of a wallachian mandarin, carceral novel, intimate diary, literary critique

Ruxandra COMAN

Pamfletarul Hasdeu sau „fața” ludică a savantului

Abstract

Cercetarea de față pune în lumină contribuția lui Hasdeu pe tărâmul prozei beletristice și al ziaristicii satirice, printr-o analiză de conținut a nuvelelor, dar și a textelor apărute în două dintre cele mai influente publicații de gen ale epocii: Aghiuță și Satyrul. În privința pamfletelor din periodice, sunt evidențiate titlurile unor proze care suscită interesul din punctul de vedere al utilizării modalităților ironiei, cu sublinierea particularităților de construcție narativă.

Cuvinte-cheie: ironie, pamflet, ludic lingvistic, presupozii de lectură, calambur

The paper discusses Hasdeu's contribution to the fiction and satirical journalism field, based on the content analysis of his short stories and of the texts published in the two most influential humorous periodicals in the epoch: Aghiuta and Satyrul. Regarding the prose pieces in these publications the study emphasizes the titles which are more interesting from the ironic modalities point of view, underlying the narrative construction characteristics.

Key-words: irony, lampoon, language ludic, reading supposition, play on words

Narcis ZĂRNESCU

Pour un projet herméneutique transitionnelle.

Hypotheses et modèles de la transfictionnalité

Abstract

Conceptul de "hermeneutică tranzițională", precum și conceptul de "transficonalitate" nu sunt decât semnul și efectul "dramelor" jucate pe scenele teoriilor metacritice, a post-ideologiilor sau a trans-mondializărilor. Ceea ce s-ar putea numi "transeitate" sau "metaitate" (capacitatea de a fi tranzitiv și tranzitoriu, transcendent) constituie constanta dinamică a oricărui obiect sau instrument tranzițional. Acoperind o diversitate de probleme teoretice legate de noțiunile de text, autor, ficțiune și raporturi intertextuale, practica politextuală este animată în mod fundamental de niște serii dialectice, precum : autonomie vs integrare ; rupătură vs continuitate etc In acest pluri-context, transfictionalitatea se definește drept construirea unui univers imaginar complex prin intermediul unei rețele de opere a căror organizare nu este lineară. Dat fiind că proiecte anterioare similare confirmă ipotezele noastre despre transfictionalitate, ele reprezintă astfel, metaforic, "istoria" metodei noastre tranziționale, asigurând prin asta, coerența discursului nostru modular și fiabilitatea sa euristică.

Cuvinte-cheie: transfictionalitate, univers imaginar, metodă hermeneutică tranzițională, discurs modular, practică politextuală

The concept of "transitional hermeneutics" and the concept of "transfictionality" are the sign and the effect of "drama" played on the stages of metacritical, ideological or post-trans-globalizational theories. What we might call the "trans-(e)-ity" (ability to be transitive and transitional transcendent) is the constant dynamic of any object or transitional instrument. Covering a variety of theoretical problems related to the notions of text, author, fiction and intertextual relations, the polytextual practice is based on dialectical series, such as: autonomy vs. integration, continuity vs. rupture, etc. In this multi-context, the transfictionality is defined as the construction of an imaginary world through a complex and non-linear network of literature works. The consistency of our heuristic and modular discourse, its reliability are

confirmed by the “history” of our assumptions about transfictionality and transitional hermeneutical method.

Key-words: transitional hermeneutics, transfictionality, post-trans-globalizational theories, trans-(e)-ity, polytextual practice